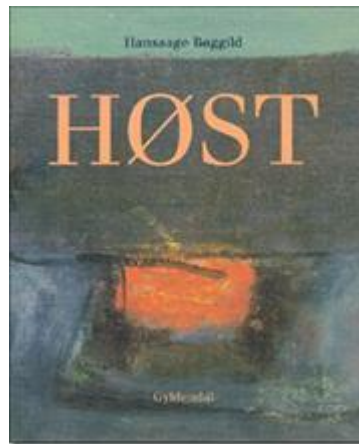

Bogkassen

Hansaage Bøggild: Høst

af Karsten Thorborg

Hansaage Bøggild har skrevet en kunstnerbiografi om Oluf Høst, som han har kendt personlig, og som han tidligere har talt og skrevet om mange gange igennem årene. Nu har han så samlet sine tanker om ham i en stor bog på henved 200 sider. Det er ikke alene en bog om mennesket Høst, det er også blevet høsttid for Bøggild selv, og jeg tror det er det han underfundigt spiller på med sin bogtitel. Bøggild er journalist, ikke kunsthistoriker af uddannelse, men han har en levende interesse for kunst, og han har i mange år færdedes i de bornholmske kunstnermiljøer. Det er baggrunden for, at han har kunnet skrive en så nutidig, indlevet og stimulerende biografi, som jeg synes han har præsteret. Bogen er komponeret som en mosaik af korte afsnit med hver sit emne, springende mellem nutidige betragtninger og beskrivelser af Høst og hans omgivelser dengang i Gudhjem. Man kan næsten tale om, at dens fem hovedkapitler udgør lige så mange selvstændige essays:

1 »At gøre det usynlige synligt« - handler om Høsts vej til at blive kunstner. Og det rejser spørgsmålet om, hvordan en ung mand fra et fuldstændig kunstfjernt miljø kunne finde på at ville være kunstmaler.

2 »Male hver dag - syg efter resultater« - rejser spørgsmålene om, hvorfor han bosatte sig på Bornholm, og hvad der var hans vigtigste kunstneriske inspirationskilder.

3 »Da solen kom til Baltikum« - handler om hans manddomsværk på Bornholm. Gennembruddet med badebillederne, og hans senere motiver.

4 »Mester Oluf« - handler om den etablerede kunstners forhold til omverdenen og om dennes syn på ham. Herunder striden med gudhjemboerne om broen over Holkadalen.

5 »Blod - storme – død» - handler om familietragedien med sønnen Ole og slutter med Høsts egen død og begravelse i 1966.

Når man efter endt læsning lægger bogen fra sig, har man på kalejdoskopisk vis fået et mangesidigt personlighedsindtryk af manden og en mængde informationer om livet på Norresan. Forholdet mellem liv og kunst belyses på biografisk vis ud fra Høsts malersyn, sådan som han selv har udtrykt det i de utallige aforistiske kunstbetragtninger, som han nedskrev i sine lommebøger. Stilen er associativ og fuld af metaforer. Ikke-akademisk som Høst selv var det. Hvert af de 5 essays

karakteriserer ham i fuld størrelse, men med vægten lagt hvert sit sted. Man kan sige, at Bøggild karakteriserer ham med fem forskellige udgangspunkter.

Der har været nogle ret kritiske avisanmeldelser af bogen. Den kritiseres for, at der er for lidt sammenhæng mellem biografi og kunst i den, og at den er for ustruktureret og anekdotisk. Men jeg synes egentlig Bøggild kredser manden og hans oplevelsesmåde fint ind. Jeg får Vilhelm Grønbech i tankerne. Også han fik på hattepulden af de klarhjernede akademikere, når han ordrigt cirklede sig ind på de gamle germaneres livssyn. Hans bog, »Vor folkeæt i oldtiden«, forener på en mærkelig måde noget svært tilgængeligt og alligevel folkeligt - akkurat ligesom Høsts billeder. Bøggild gør noget, som en moderne kunsthistoriker nok ikke ville kunne gøre ligeså overbevisende: Han giver en indlevet beskrivelse af det malerierne udsprang af, nemlig manden og miljøet. Han kan gøre det, fordi han har alderen og rummeligheden til det, og fordi han har kendt personen og det gamle Gudhjem. Han har fornemmelse for Høsts ensomhedsfølelse, rodfæstet som han var i en truet almuekultur, og der er sikkert selvidentifikation i det, når han skriver om Høsts væmmelse ved den moderne tids »hverdagsmareridt«.

Det spørgsmål, der stilles bogen igennem, og som belyses gennem alle prismens facetter er: Hvad var Høst for et menneske? Udgangspunktet herfor er det fascinerende personlighedsindtryk, som Bøggild fik ved mødet med ham i 1951, hvor Høst var 68 og han selv 24. Det var »mester Oluf« han da mødte, men han ser i dag dybere i Høsts sammensatte natur, end han dengang havde mulighed for, og han forstår ham som et menneske »af den naivt skabende art«. Der var et opvæld i ham, som ikke tålte storbyens intellektuelle kunstmiljø med dets ismer. Han måtte beskytte sin almuegrund og søge inspiration hos verdenskunstens mestre for at kunne skabe billeder af kosmisk styrke. På hjemmebane kunne han være dominerende og egensindig, men der var også en skyhed og ydmyghed i hans væsen. Ved sine forsøg på at trænge ind til og beskrive denne kerne i Høsts kunstnerpersonlighed har Bøggild begået en meget personlig skrevet bog, der appellerer til læserens egne livs- og kunsterfaringer. - Og tak for det!